

Puix sou nostra sentinella
que per tot el Pla vetlleu.
*Bell Estel de Juncadella,
els fills vostres empareu.*

Aquí dins, Verge Maria,
vostre tron haveu posat
i des d'ell de nit i dia
vigileu vostre ramat.
Som ovelles de la pleta
que Vós, Mare, pastureu.

Bell Estel...

Amagada en una cova
vau estar d'aquest voltant.
És un bou que un dia us troba
mentre estava pasturant.
La troballa s'esbombava
ben seguit pertot arreu.

Bell Estel...

Nostres avis us bastien
aquest temple tan formós,
prova clara que sentien
un amor intens per Vós.
Dels devots de la comarca
l'homenatge aquí rebeu.

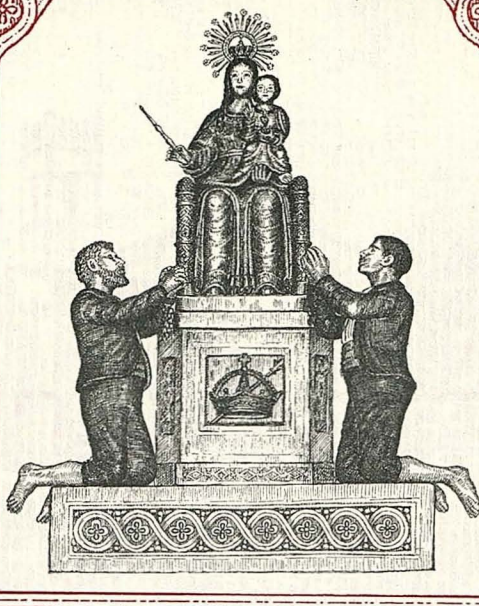
Bell Estel...

Aquí els vostres devots vénen
de Manresa i molts indrets,
puix és gran l'amor que us tenen
des dels grans als jovenets.
Per Patrona el Pla de Bages
us aclama a plena veu.

Bell Estel...

Dos veïns d'aquesta terra,
devots vostres, bons feiners,
de resultes de la guerra,
del turc foren presoners.
Però Vós del captiveri
de l'Alger els allibereu.

Bell Estel...

Goigs de la Mare de Déu de Juncadella

Patrona del Pla de Bages

Dintre el vostre Santuari
hi ha la font de la Salut,
que és un do tan necessari
com la Fe, si s'ha perdut.
Qui amb fervor us les demana
al bon Déu recomaneu.

Bell Estel...

Cada dia són nombrosos
els favors que concediu.
Dels malalts i dels xacrosos
la demanda prest oiú.
Ho palesen les ofrenes
pels remeis que els procureu.

Bell Estel...

Va cremar el temple la fúria
del cruel any trenta-sis.
Fins gemia la boscúria,
protestant de desencís.
Mes l'amor de la fillada
reparà tan greu menyspreu.

Bell Estel...

Restaurat el vostre estatge
pels fidels, amb il·lusió,
hi reposen nova imatge
en solemne Processó.
Rebeu culte altra vegada,
instal·lada en alt repeu.

Bell Estel...

Aquí els nuvis amb Paraula
ferma enllacen llur amor.
Als infants Jesús entaula
i els atorga el seu favor.
I la Missa aplega el poble,
com en jorn de jubileu.

Bell Estel...

Gent de tota la contrada,
que per Pasqua acull l'Aplec,
ve per dar-vos la besada,
que és del cor el viu batec.
És diada que agermana;
del conviure és l'altaveu.

Bell Estel...

Sigueu nostra protectora,
sigueu nostre parallamps.
Beneïu, oh gran Senyora,
nostres llars i nostres camps.
Beneïu el Pla de Bages,
que us venera com sabeu.

Bell Estel...

Puix sou nostra sentinella
que per tot el Pla vetlleu,
*Bell Estel de Juncadella,
els fills vostres empareu.*

Lletra de Mn. Josep Pont, actualitzada per Mn. Josep Feu. Música del Mtre. Nicanor Pérez. Dibuix: Josep Herms

LENT POPULAR

Puix sou nos-^{tra} sen-ti - ne-lla que per tot el Pla vet - lleu. Bell es - tel de Jun - ca -
de-lla, els fills vos - tres em - pa reu. A - qui dins, Verge Ma - ri - a, vos-tre tron ha-veu po-sat i des
d'ell de nit i di-a vi-gi - leu vos tre ra-mat. Som o - ve-lles de la ple-ta que Vos, Ma-re, pas tu - reu.

V/. Pregueu per nosaltres, Santa Mare de Déu. R/. Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

PREGUEM

Us supliquem, Senyor, que concediu als vostres servents de poder fruit sempre d'una bona salut espiritual i corporal, i per intercessió de la benaurada Verge Maria, prop vostre, al cel, allibereu-nos de les tribulacions de la vida present i feu-nos gaudir de la joia eterna. Per Crist, Senyor nostre. Amén.

Impremta INOM S.A. Manresa 1993

NOTA HISTÒRICA

El Santuari de la Mare de Déu de Juncadella, patrona del Pla de Bages, és situat en un planell a mà esquerra del riu Cardener, a un quilòmetre de distància de la carretera de Manresa a Bassella (o de Cardona i Solsona) en el quilòmetre 5 d'aquesta. Pertany a la parròquia de Sant Martí de Torruella, del bisbat de Vic i arxiprestat del Bages-Sud.

Venerada des de temps immemorial, la imatge de la Verge titular hauria estat trobada –segons tradició popular– en una petita cova coberta de joncs. Aquest seria l'origen del topònim que, des del segle XI, trobem documentat amb diverses formes derivades del llatí *juncus* (jonc).

Històricament l'església de Juncadella fou una de les set parròquies filials de Santa Maria de Manresa. El nomenament de rectors depenia del canonge cambrer de la Seu d'aquesta ciutat. El 1879 perdé el caràcter parroquial i es convertí en tinença o ajuda de Santpedor i, després, de Sant Martí de Torruella, però conservà les prerrogatives de baptisteri i cementiri propis.

El temple actual data dels anys 1748-72 i és obra de Joan Espluga, mestre de cases de Manresa, segons projecte de l'escultor-arquitecte Josep Sunyer. El 1807 fou encomanat el retaule major als escultors manresans Jaume i Tomàs Padró; inaugurat l'any 1808 i daurat per Josep Estern després de la guerra del francès, l'havia patrocinat Jacint Torres de Bages, amo del tot proper mas de les Torres. L'incendi sacríleg de 1936 destruï tot l'interior, que havia estat decorat a començament del segle actual pel pintor Francesc Morell. Resten del temple primitiu, el portal romànic del cantó de migdia i una porta renaixentista a la façana de ponent.

La imatge de la Mare de Déu és una talla moderna, beneïda l'any 1949, obra de l'escultor vigatà Julià Fàbregas inspirada en l'antiga icona gòtica, ja molt mal-

mesa i alterada per adaptacions i restauracions posteriors. L'atribut o complement dels *dos captius* agenollats als peus de la Verge data de temps immemorial. Hom el relaciona amb l'alliberament de dos fills de la feligresia, Pere Savit i Jaume Besora, dels actuals masos Mollet i Besora, presoners dels sarraïns en terres algerianes.

La restauració del santuari, iniciada per mossèn Joan Fàbregas –capellà custodi durant més de quaranta anys– i continuada per mossèn Joan Espadaler i els seus successors, prossegueix lentament i amb la intenció de retornar a Juncadella una digna fesomia externa, com correspon a la categoria de palau de la *Reina del Pla de Bages*, i fer-ne un centre viu d'espiritualitat mariana i cristiana.

El culte, constant i concorregut, manifesta la devoció dels fidels comarcans a la seva patrona: casaments, primeres comunions, noces d'or i d'argent i altres festes familiars ho demostren. La missa dominical i l'aplec dels dilluns de Pasqua convoquen bon nombre de devots, d'entre els quals ha sorgit l'associació *Amics de Juncadella*.

"Aquí vénen cavallers – ciutadans i gent honrada... ", proclama el vers inicial d'una antiga i famosa dècima, esdevinguda popular. Santuari tradicionalment molt visitat, Juncadella ha acollit des de sempre apleguistes de tota mena, devots, esportius i arrossaires. Organitzacions folklòriques i excursionistes de llarga tradició en la vida comarcana s'hi han fet tothora presents. També, les associacions religioses i moviments eclesials: confraries i congregacions, terciaris i exercitants, fejecistes i avantguardistes, l'Acció Catòlica i els cursets de cristiandat, l'escoltisme, la catequesis, molts col·legis, etc., tots n'han estat pioners i continuadors i, esperem, ferment de renovellat esplet.